

На основу члана 6. став (1) Закона о техничким захтјевима за производе и оцјењивању усклађености („Службени гласник БиХ“, број 45/04), и члана 2. Упутства о начину израде и доношењу техничких прописа („Службени гласник БиХ“, број 35/06) на приједлог Комитета за техничке прописе Босне и Херцеговине Министарство спољне трговине и економских односа доноси

НАРЕДБУ О ЕЛЕКТРИЧНОЈ ОПРЕМИ НАМИЈЕЊЕНОЈ ЗА УПОТРЕБУ УНУТАР ОДРЕЂЕНИХ НАПОНСКИХ ГРАНИЦА

Члан 1. (Предмет)

Овом Наредбом се прописују сигурносни захтјеви и услови за производњу електричне опреме који се морају испунити прије стављања електричне опреме на тржиште и у употребу.

Члан 2. (Дефиниције)

(1) Дефиниције које се користе у овој Наредби имају следеће значење:

- а) „електрична опрема“ је свака опрема намијењена за употребу у напонском опсегу између 50 и 1000 V за наизмјеничну струју и између 75 и 1500 V за једносмјерну струју;
- б) „именовано тијело за оцјењивање усаглашености“ (у даљем тексту: именовано тијело) је тијело за оцјењивање усаглашености које именује Министарство спољне трговине и економских односа (у даљем тексту: Министарство). Именовати се могу сертификациона тијела, инспекцијска (контролна) тијела, лабораторије и остала тијела;
- ц) „пријављено тијело“ је именовано тијело за оцјењивање усклађености које Министарство пријављује Европској комисији за обављање поступака оцјењивања усклађености и које је Европска комисија објавила у Службеном гласнику Европске комисије и додијелила му одговарајући идентификациони број.

Члан 3. (Изузећа од примјене)

Ова Наредба се не примјењује на опрему и појаве наведене у Анексу II ове Наредбе.

Члан 4.
(Сигурносни захтјеви)

(1) Електрична опрема, произведена у складу са добром инжењерском праксом у подручју сигурности која је на снази у Босни и Херцеговини, може се стављати на тржиште само ако не угрожава сигурност људи, домаћих животиња и имовине, под условом да је прописно уграђена и да се исправно одржава и користи у намијењене сврхе.

(2) Главни елементи сигурносних захтјева из става (1) овог члана наведени су у Анексу I ове Наредбе.

Члан 5.
(Слободан промет електричне опреме)

Када електрична опрема испуњава захтјеве из члана 4. ове Наредбе и услове из чл. 7, 8, 9. и 10. ове Наредбе, не смије се забранити, ограничити или ометати њено стављање на тржиште из сигурносних разлога.

Члан 6.
(Забрана постављања строжијих захтјева)

Пословни субјекти за снабдијевање електричном енергијом не смију, приликом прикључивања на електроенергетску мрежу или при испоруци електричне енергије, корисницима електричне опреме постављати строжије сигурносне захтјеве од оних који су прописани у члану 4. ове Наредбе.

Члан 7.
(Претпоставка о усклађености)

(1) Претпоставља се да електрична опрема произведена у складу са босанскохерцеговачким стандардима (BAS), којима су преузети хармонизовани европски стандарди (EN), испуњава основне захтјеве из члана 4. ове Наредбе.

(2) Листу стандарда из става (1) овог члана објављује Министарство спољне трговине и економских односа у „Службеном гласнику БиХ“.

Члан 8.
(Сигурносне одредбе CENELEC-а и IEC-а)

Ако не постоје стандарди из члана 7. ове Наредбе, сматра се да електрична опрема испуњава основне захтјеве прописане чланом 4. ове Наредбе ако је у складу са

сигурносним одредбама Европског комитета за стандардизацију у електротехници (CENELEC) или Међународне комисије за електротехнику (IEC).

Члан 9.

(Остале сигурносне одредбе)

Ако не постоје стандарди из члана 7. ове Наредбе или сигурносне одредбе из члана 8. ове Наредбе, претпоставља се да електрична опрема испуњава основне захтјеве из члана 4. ове Наредбе када је произведена у складу са сигурносним одредбама стандарда на снази у држави произвођача, ако овај стандард обезбјеђује једнак ниво сигурности који се захтијева у Босни и Херцеговини.

Члан 10.

(Постављање знака усклађености)

(1) На електричну опрему се прије стављања на тржиште мора поставити знак усклађености, из члана 12. ове Наредбе, којим се потврђује њена усклађеност са одредбама ове Наредбе укључујући и поступак за оцјењивање усклађености из Анекса IV ове Наредбе.

(2) Ако надлежни инспекцијски орган из члана 11. став (1) ове Наредбе захтијева додатна појашњења, произвођач или његов овлашћени заступник или увозник могу у року који одреди надлежни инспекцијски орган, приложити извјештај о усклађености електричне опреме са одредбама из члана 4. ове Наредбе, који је саставило именовано тијело за оцјењивање усклађености именовано у складу са чланом 13. ове Наредбе.

(3) Када електрична опрема подлијеже захтјевима других прописа којима се такође утврђује постављање знака усклађености, тада тај знак указује на претпоставку да је електрична опрема усклађена и са одредбама тих прописа.

(4) Када један или више прописа из става (3) овог члана допушта произвођачу да изабере одредбе прописа које ће примијенити у току прелазног периода, знак усклађености означава усклађеност само са одредбама оних прописа које је произвођач примијенио.

(5) У случајевима из ст. (3) и (4) овог члана, подаци примијењених прописа морају се навести у документима, обавјештењима или упутствима који се обавезно прилажу уз електричну опрему.

Члан 11.

(Заштитна клаузула)

(1) Ако надлежни инспекцијски органи Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: надлежни инспекцијски органи) забране стављање на тржиште или спријече

слободан промет електричне опреме из сигурносних разлога, тада они о томе морају одмах обавијестити Агенцију за надзор над тржиштем Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Агенција), наводећи посебно:

а) да ли се неусклађеност са чланом 4. ове Наредбе може приписати недостатку у хармонизованим стандардима из члана 7, недостатку у одредбама из члана 8. или недостатку у стандардима из члана 9. ове Наредбе.

б) да ли се неусклађеност може приписати неправилној примјени тих стандарда или објављивања или чињеници да није примијењена добра инжењерска пракса из члана 4. ове Наредбе.

(2) Агенција обавјештава Министарство о предузетим мјерама из става (1) овог члана.

(3) Министарство обавјештава државе и међународне организације са којима је Босна и Херцеговина закључила билатералне или мултилатералне уговоре којима је створена обавеза обавјештавања о предузетим мјерама из става (1) овог члана.

Члан 12. (Знак усклађености)

(1) Произвођач или његов овлашћени заступник мора на електричну опрему, или ако то није могуће, на амбалажу, упутства за употребу или гарантни лист поставити знак усклађености у складу са захтјевима из члана 17. ст. (1) и (2) ове Наредбе, тако да буде видљив, лако читљив и неизбрисив.

(2) Забрањено је на електричну опрему стављати такве ознаке које би могле довести у заблуду трећа лица у погледу садржаја и/или облика знака усклађености.

(3) Дозвољено је стављање и других ознака на електричну опрему, њену амбалажу, упутство за употребу или гарантни лист под условом да се тим не смањује видљивост и читљивост знака усклађености.

(4) Изузетно од одредбе члана 11. ове Наредбе:

а) када надлежни инспекцијски органи утврде да је знак усклађености непрописно постављен, произвођач или његов овлашћени заступник дужни су да ускладе електричну опрему са одредбама које се односе на стављање знака усклађености и поступе на начин који наложи надлежни инспекцијски орган;

б) ако се неусклађеност не отклони надлежни инспекцијски органи предузимају све одговарајуће мјере како би се ограничило или забранило стављање на тржиште такве електричне опреме или како би се осигурало њено повлачење са тржишта у складу са поступцима прописаним у члану 11. ове Наредбе.

Члан 13.

(Тијела за оцјењивање усклађености)

(1) Министар спољне трговине и економских односа, у складу са чланом 12. Закона о техничким захтјевима за производе и оцјењивању усклађености, именује тијела за оцјењивање усклађености електричне опреме за израду извјештаја из члана 10. став (2) ове Наредбе.

(2) Министарство објављује попис тијела из става (1) овог члана у „Службеном гласнику Босне и Херцеговине“.

Члан 14.

(Извоз у треће земље)

Ова Наредба се не примјењује на електричну опрему намијењену извозу у треће земље.

Члан 15.

(Престанак примјене ранијих прописа)

(1) Даном примјене ове Наредбе престаје примјена сљедећих прописа:

а) Наредба о обавезном атестирању грла за сијалице с навојем (“Службени лист СФРЈ”, број 43/88);

б) Наредба о обавезном атестирању електронских апарата за домаћинство и сличну употребу (“Службени лист СФРЈ”, број 8/87);

ц) Наредба о обавезном атестирању електричних апарата за домаћинство (“Службени лист СФРЈ”, број 43/88);

д) Наредба о обавезном атестирању трансформатора за раздвајање и сигурносних трансформатора за раздвајање (“Службени лист СФРЈ”, број 43/88);

е) Наредба о обавезном атестирању електроенергетских изолованих проводника и каблова (“Службени лист СФРЈ”, број 43/88);

ф) Наредба о обавезном атестирању склопки за направе (“Службени лист СФРЈ”, број 43/88).

(2) Цертификати и атести издати на основу прописа из става (1) овог члана вриједу до истека њихове важности.

Члан 16.

(Овлашћења за цертификовања и испитивања)

(1) Овлашћења за цертификовања и испитивања, издата на основу прописа који су важили до ступања на снагу ове Наредбе, остају на снази до објављивања у

„Службеном гласнику БиХ“ пописа тијела за оцјењивање усклађености из члана 13. ове Наредбе, а најкасније годину дана након почетка примјене ове Наредбе.

Члан 17.

(Примјена знака усклађености)

(1) До приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу Споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, као знак усклађености користи се “С” знак усклађености, облика и пропорција прописаних у Анексу III ове Наредбе.

(2) Након приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу Споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, као знак усклађености користи се знак усклађености “СЕ”, облика и пропорција прописаних у Анексу III а. ове Наредбе.

(3) Након приступања Босне и Херцеговине Европској унији или ступања на снагу Споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине, у овој Наредби и одговарајућим Анексима се умјесто “Изјава о усклађености типа” користи “ЕЗ изјава о усклађености типа”, а умјесто „именовано тијело“ користи „пријављено тијело“.

(4) Након приступања Босне и Хрцеговионе Европској унији или ступања на снагу Споразума о оцјењивању усклађености и прихваћању индустријских производа између Европске уније и Босне и Херцеговине поступке оцјењвања усклађености спроводиће пријављена тијела из члана 2. ове Наредбе.

Члан 18.

(Анекси)

Саставни дио ове Наредбе су Анекси I,II,III,IIIa и IV.

Члан 19.

(Ступање на снагу)

Ова Наредба ступа на снагу осмога дана од дана објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, а примјењује се у року од двије године од дана ступања на снагу.

Број: 05.2.06-10524 /09
07.12.2009.године
Сарајево

МИНИСТАР

Младен Зиројевић

АНЕКС I

ГЛАВНИ ЕЛЕМЕНТИ СИГУРНОСНИХ ЗАХТЈЕВА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ОПРЕМУ НАМИЈЕЊЕНУ ЗА УПОТРЕБУ У ОДРЕЂЕНИМ НАПОНСКИМ ГРАНИЦАМА

1. Општи услови

- а) Основне карактеристике чије познавање и уважавање обезбјеђује сигурну употребу електричне опреме у складу са њеном предвиђеном намјеном, морају бити назначене на опреми, или, уколико то није могуће, на приложеном упутству.
- б) Назив произвођача, или робна марка или жиг треба бити јасно одштампан на електричној опреми, а тамо гдје то није могуће на амбалажи.
- ц) Електрична опрема и њени саставни дијелови морају бити произведени тако да се могу безбједно и исправно састављати и прикључивати.
- д) Електрична опрема треба бити пројектована и произведена тако да се обезбиједи заштита од опасности наведених у тачкама 2. и 3. овога Анекса, под условом да се опрема користи у складу са предвиђеном намјеном и да се прописно одржава.

2. Заштита од опасности које могу настати од електричне опреме

У складу са тачком 1. овога Анекса требају се прописати техничке мјере како би се обезбиједило:

- а) да су људи и домаће животиње заштићени на одговарајући начин од опасности, од физичких озљеда или друге штете коју може изазвати директан или индиректан додир дијелова под напоном;
- б) да опрема не ствара температуре, електричне лукове или зрачења који би могли проузроковати опасност;
- ц) да су људи, домаће животиње и имовина заштићени на одговарајући начин од неелектричних опасности проузрокованих електричном опремом, које су познате из искуства;
- д) да изолација мора бити одговарајућа за предвиђене услове.

3. Заштита од опасности које могу проузроковати спољни утицаји на електричну опрему

У складу са тачком 1. овога Анекса морају се прописати техничке мјере како би се обезбиједило:

- а) да електрична опрема испуњава очекиване механичке захтјеве, тако да људи, домаће животиње и имовина нису изложени опасности;
- б) да електрична опрема буде отпорна на немеханичке утицаје у очекиваним условима окружења, тако да људи, домаће животиње и имовина нису изложени опасности;
- ц) да електрична опрема не угрожава људе, домаће животиње и имовину у предвиђеним условима преоптерећења.

АНЕКС II

ОПРЕМА И ПОЈАВЕ НА КОЈЕ СЕ НЕ ПРИМЈЕЊУЈЕ ОВА НАРЕДБА

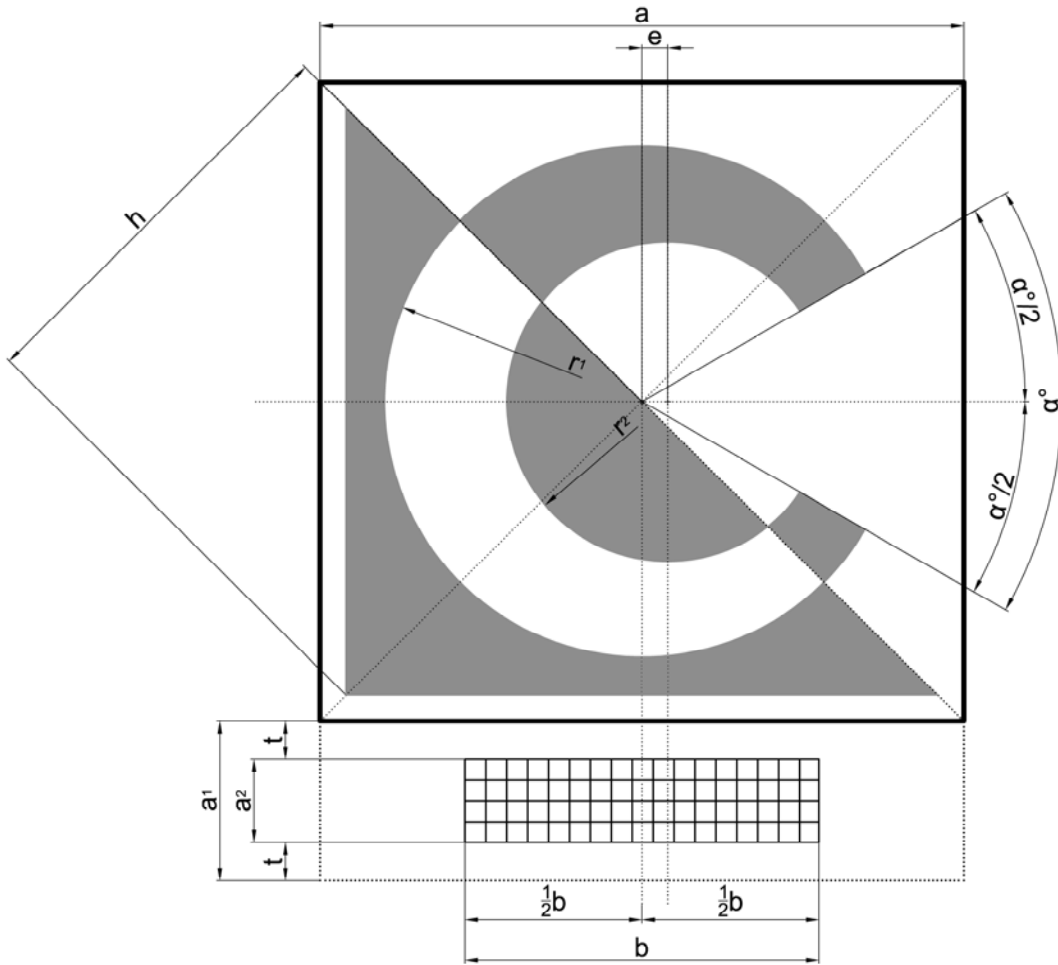
- Електрична опрема која се користи у експлозивној атмосфери
- Електрична опрема за радиологију и медицинске сврхе
- Електрична опрема за путничке и теретне лифтове
- Електрична бројила
- Утикачи и утичнице за употребу у домаћинствима
- Управљачки уређаји за електричне ограде
- Електромагнетне сметње
- Специјализована електрична опрема за употребу на бродовима, летјелицама или жељезницама која је усклађена са безбједносним одредбама донијетим од стране међународних тијела у чијем раду учествује Босна и Херцеговина.

АНЕКС III

ЗНАК УСКЛАЂЕНОСТИ И ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ

A. ЗНАК УСКЛАЂЕНОСТИ „C“

- Босанскохерцеговачки знак усклађености се састоји од слова „C“, које има сљедећи облик:

$$\begin{aligned} a_1 &= 25/100 \times a \\ a_2 &= 13/100 \times a \\ b &= 55/100 \times a \\ t &= 6/100 \times a \\ \alpha &= 60^\circ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} r_1 &= 40/100 \times a \\ r_2 &= 25/100 \times a \\ e &= 4/100 \times a \\ h &= 65/100 \times a \end{aligned}$$

- ако је „С“ знак смањен или повећан, пропорције дате на горњем цртежу морају бити задржане,
- различите компоненте „С“ знака морају имати исту стварну вертикалну димензију, која не може бити мања од 5 мм. Од ове минималне димензије може се одступити при означавању машина малих димензија.

Б. Изјава о усклађености

Изјава о усклађености мора садржавати сљедеће елементе:

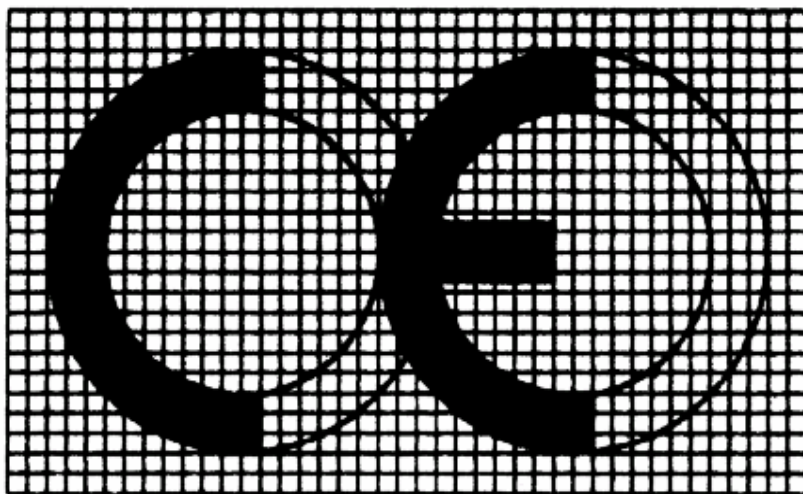
- назив и адресу произвођача или његовог овлашћеног заступника;
- опис електричне опреме;
- упућивање на хармонизоване стандарде;
- гдје је прикладно, упућивања на спецификације на које се односи изјава о усклађености;
- идентификацију потписника који је овлашћен за преузимање обавеза у име произвођача или његовог овлашћеног заступника;
- задње двије цифре године у којој је постављен „С“ знак усклађености.

АНЕКС III а

ЗНАК УСКЛАЂЕНОСТИ И ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ

А. “СЕ” знак усклађености

“СЕ” знак усклађености састоји се од иницијала “СЕ” који имају сљедећи облик:

- Уколико се “СЕ” знак умањује или увећава, морају се поштовати пропорције дате на горњем цртежу.

Различити саставни дијелови “СЕ” знака морају имати исте вертикалне димензије које не смију бити мање од 5 мм.

Б. ЕЗ изјава о усклађености

ЕЗ изјава о усклађености мора садржавати сљедеће елементе:

- назив и адресу произвођача или његовог овлашћеног заступника;
- опис електричне опреме;
- упућивање на хармонизоване стандарде;
- гдје је прикладно, упућивања на спецификације на које се односи ЕЗ изјава о усклађености;
- идентификацију потписника који је овлашћен за преузимање обавеза у име произвођача или његовог овлашћеног заступника;
- задње двије цифре године у којој је постављен “СЕ” знак усклађености.

АНЕКС IV

ИНТЕРНА КОНТРОЛА ПРОИЗВОДЊЕ

1. Интерна контрола производње је поступак којим произвођач или његов овлашћени заступник извршава обавезе из тачке 2. овог Анекса, обезбјеђује и изјављује да електрична опрема задовољава захтјеве ове Наредбе који се на њу примјењују. Произвођач или његов овлашћени заступник мора да постави знак усклађености на сваки производ и састави писану изјаву о усклађености.

2. Произвођач мора да изради техничку документацију описану у тачки 3. овог Анекса и он или његов овлашћени заступник мора да чува ту документацију на територији Босне и Херцеговине и на захтјев стави на располагање надлежним инспекцијским органима у периоду од најмање 10 година од дана производње последњег производа. Када ни произвођач нити његов овлашћени заступник немају сједиште у Босни и Херцеговини, за обавезу чувања и стављања на располагање техничке документације одговорно је правно или физичко лице које ставља електричну опрему на тржиште Босне и Херцеговине.

3. Техничка документација мора омогућити оцјењивање усклађености електричне опреме према захтјевима ове Наредбе. Документација мора, у мјери релевантној за такво оцјењивање, садржавати пројекат и податке о производњи и раду електричне опреме.

Документација мора садржавати:

- општи опис електричне опреме,
- цртеже који се односе на идејни пројекат, радионичке цртеже и шеме компоненти, подсклопова, кругова, итд.,
- описе и објашњења потребне за разумијевање споменутих цртежа и шема и рада електричне опреме,
- листу стандарда који су примијењени у потпуности или дјелимично, и опис усвојених рјешења да би се испунили сигурносни захтјеви ове Наредбе, у случајевима када стандарди нису примијењени,
- резултате прорачуна спроведених у фази пројектовања, извршених провјера, итд.,
- испитне извјештаје.

4. Произвођач или његов овлашћени заступник морају чувати копију изјаве о усклађености заједно са техничком документацијом.

5. Произвођач мора предузети све потребне мјере како би производни процес обезбјеђивао усклађеност произведене електричне опреме са техничком документацијом, из тачке 2. овога Анекса и са захтјевима ове Наредбе који се на њу примјењују.